

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – TÂY NINH NĂM 2020****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)**

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu nêu bên dưới:

Một người mà lúc nào cũng sợ thất bại, làm gì cũng sợ sai lầm là một người sợ hãi thực tế, trốn tránh thực tế, và suốt đời không bao giờ có thể tự lập được. Bạn sợ sặc nước thì bạn không biết bơi; bạn sợ nói thì bạn không nói được ngoại ngữ! Một người mà không chịu mất gì thì sẽ không được gì. Sai lầm cũng có hai mặt. Tuy nó đem lại tổn thất nhưng nó cũng đem đến bài học cho đời”.

Câu 1 (1,0 điểm): Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Câu 2 (1,0 điểm): Chỉ ra phép điệp ngữ và nêu tác dụng của phép điệp ngữ đó trong câu:

“Một người mà lúc nào cũng sợ thất bại, làm gì cũng sợ sai lầm là một người sợ hãi thực tế, trốn tránh thực tế, và suốt đời không bao giờ có thể tự lập được.”

Câu 3 (1,0 điểm): Theo em, sai lầm sẽ đem đến tổn thất gì? Và đúc kết bài học gì?

II. PHẦN LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1: (3.0 điểm)

Em hãy viết một bài văn ngắn khoảng 1 trang giấy thi trình bày suy nghĩ về tính kiên nhẫn.

Câu 2: (4.0 điểm)

Cảm nhận của em về vẻ đẹp nhân vật Phương Định trong đoạn trích Những ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I

Câu 1

Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Phương pháp: Căn cứ vào các phương thức biểu đạt đã học

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận

Câu 2

Chỉ ra phép điệp ngữ và nêu tác dụng của phép điệp ngữ đó trong câu:

“Một người mà lúc nào cũng sợ thất bại, làm gì cũng sợ sai lầm là một người sợ hãi thực tế, trốn tránh thực tế, và suốt đời không bao giờ có thể tự lập được.”

Phương pháp: Căn cứ bài Điệp ngữ, phân tích

Cách giải:

Điệp từ ngữ: "sợ" "thực tế"

Tác dụng:

- Nhấn mạnh người luôn sợ hãi thất bại, không dám nhìn thực tế thì sẽ không tự lập được.
- Tạo nhịp điệu cho câu văn.

Câu 3

Theo em, sai lầm sẽ đem đến tổn thất gì? Và đúc kết bài học gì?

Phương pháp: phân tích

Cách giải:

- Sai lầm đem đến những *tổn thất* về cả vật chất, tinh thần (nỗi buồn, sự chán nản, tuyệt vọng, ...)
- Sai lầm cũng đem đến những *bài học* kinh nghiệm, bài học về ý chí, nghị lực; bài học về cách đối nhân xử thế, cách sống, cách làm người, ...

Phần II

Câu 1

Em hãy viết một bài văn ngắn khoảng 1 trang giấy thi trình bày suy nghĩ về tính kiên nhẫn.

Phương pháp: phân tích, tổng hợp

Cách giải:

1. Giới thiệu vấn đề: Lòng kiên nhẫn

2. Giải thích

- Kiên nhẫn là sự kiên trì, nhẫn nại

=> Đây là đức tính tốt đẹp mà bất cứ ai cũng cần có.

3. Bàn luận

- Biểu hiện: Trong mọi hoàn cảnh, mọi công việc biết suy nghĩ kỹ lưỡng, kiên trì chờ đợi, đợi một thời điểm, thời cơ thích hợp...

- Vai trò, ý nghĩa:

+ Kiên nhẫn giúp bản thân trưởng thành hơn.

+ Kiên nhẫn giúp ta vượt qua được khó khăn, rèn luyện bản thân tốt hơn

+ Người có lòng kiên nhẫn sẽ dễ dàng đạt được thành công.

- HS lấy dẫn chứng minh họa phụ hợp.

- Người thiếu lòng kiên nhẫn sẽ gặp phải nhiều khó khăn, sẽ tạo cho bản thân thói ỷ lại, những thói xấu và dễ dẫn đến thất bại.

- Mở rộng:

+ Có lòng kiên nhẫn thôi không đủ cần phải kết hợp rèn luyện với các đức tính khác để dễ dàng đến với thành công hơn.

+ Phê phán những kẻ nóng vội, làm việc hấp tấp.

3. Tổng kết vấn đề

Câu 2

Cảm nhận của em về vẻ đẹp nhân vật Phương Định trong đoạn trích Những ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê.

Phương pháp: phân tích, cảm nhận, tổng hợp

Cách giải:

1. Mở bài:

- Giới thiệu truyện ngắn *Những ngôi sao xa xôi*: là tác phẩm đầu tay của Lê Minh Khuê nhà văn nữ chuyên viết về cuộc sống chiến đấu của tuổi trẻ nơi tuyến đường Trường Sơn trong những năm chống Mỹ.

- Giới thiệu nhân vật: Phương Định là một nữ chiến sĩ thanh niên xung phong xinh đẹp, trong sáng, giàu tình cảm và dũng cảm, ngoan cường, là hình tượng tiêu biểu của thế hệ trẻ thời kì kháng chiến chống Mỹ.

2. Thân bài:

- Hoàn cảnh sống và chiến đấu

+ Xuất thân là con gái Hà Nội, Phương Định tham gia thanh niên xung phong, ở trên một cao điểm, giữa một vùng trọng điểm trên tuyến đường Trường Sơn.

+ Công việc: phải chạy lên cao điểm giữa ban ngày phơi mình ra giữa vùng trọng điểm đánh phá của máy bay địch, khi có bom nổ thì chạy lên, đo khối lượng đất lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom nổ. Sau đó báo về đơn vị biết để lấp hố bom thông đường...

=> Công việc đặc biệt nguy hiểm, luôn phải mạo hiểm với cái chết, căng thẳng thần kinh.

- Phân tích vẻ đẹp tâm hồn của Phương Định

+ Phương Định vẫn hay nhớ về một thời học sinh hồn nhiên, vô tư bên người mẹ thân thương trong một căn buồng nhỏ nằm trên một đường phố yên tĩnh hồi ở Hà Nội còn thanh bình trước chiến tranh. Những kỉ niệm ấy luôn sống lại trong cô giữa chiến trường dữ dội => Nó là niềm khao khát làm dịu mát tâm hồn trong hoàn cảnh căng thẳng, khốc liệt của chiến trường.

+ Là cô gái yêu đời, hồn nhiên, giàu cá tính, hay hát hay cười một mình, hay ngắm mình trong gương. Tự đánh giá mình là một cô gái khá, có hai bím tóc dài, tương đối mềm, một cái cổ cao, kiêu hãnh như đài hoa loa kèn. Mắt dài, màu nâu hay nheo lại như chói nắng và được các anh chiến sĩ nhận xét là “có cái nhìn sao mà xa xăm”.

+ Chị có cái điệu đà của một cô gái Hà Nội nhưng đáng yêu, hồn nhiên và chân thực. Điểm xinh xắn và điệu đà được cánh pháo thủ và lái xe quan tâm, khi đó chị cảm thấy ấm lòng và tự tin hơn.

- Phân tích vẻ đẹp về phẩm chất của Phương Định:

+ Phương Định là một cô gái có tinh thần trách nhiệm cao đối với công việc

+ Sau mỗi trận bom, chị cùng đồng đội phải lao ra trọng điểm, đo và ước tính khối lượng đất đá bị bom địch đào xới, đếm những quả bom chưa nổ và dùng những khối thuốc nổ đặt vào cạnh nó để phá => Đó là công việc mạo hiểm với cái chết luôn gần kề tạo áp lực khiến thần kinh vô cùng căng thẳng.

+ Thực hiện công việc đó, Phương Định và đồng đội phải vô cùng bình tĩnh và họ đã thực sự bình tĩnh, ung dung một cách lạ thường.

+ Thậm chí, với họ, công việc ấy đã trở thành bình thường: “Có ở đâu như thế này không: đất bốc khói, không khí bàng hoàng, máy bay đang ầm ì xa dần. Thần kinh căng như chảo, tim đập bất chấp cả nhịp điệu, chân chạy mà vẫn biết rằng có nhiều quả bom chưa nổ, nhưng nhất định sẽ nổ... Rồi khi xong việc, quay lại nhìn đoạn đường một lần nữa, thở phào, chạy về hang”..

+ Có những lúc chị nghĩ đến cái chết nhưng chỉ “mờ nhạt”, mục đích hoàn thành nhiệm vụ luôn được chị đặt lên trên.

=> Ấy vậy mà Phương Định vẫn đùa vui trong gian khổ, coi thường thương tích, coi rằng công việc của mình cũng có cái thú vị riêng.

=> Là một cô gái dũng cảm, kiên cường.

- Tình cảm gắn bó với đồng chí, đồng đội:

+ Giống như hai người đồng đội trong tổ trinh sát, Phương Định yêu mến những người đồng đội trong tổ và cả đơn vị của mình.

+ Đặc biệt, cô yêu mến và cảm phục tất cả những người chiến sĩ mà hằng đêm cô gặp trên trọng điểm của những con đường vào mặt trận.

+ Phương Định đã lo lắng, sốt ruột khi đồng đội lên cao điểm chưa về.

+ Chị yêu thương và gắn bó với bạn bè nên có những nhận xét tốt đẹp đầy thiện cảm về Nho, phát hiện ra vẻ đẹp dễ thương "nhẹ, mát như một que kem trắng" của bạn.

+ Chị còn hiểu và đồng cảm sâu sắc với những sở thích và tâm trạng của chị Thao.

- *Nghệ thuật xây dựng nhân vật*

+ Nhân vật được xây dựng qua điểm nhìn, ngôn ngữ, nghệ thuật miêu tả tâm lý và tính cách nhân vật sâu sắc

+ Ngôn ngữ trần thuật phù hợp, ngôn ngữ nhân vật trẻ trung, tự nhiên, giàu nữ tính

+ Thế giới tâm hồn phong phú, trong sáng

- *Liên hệ, suy nghĩ về thế hệ trẻ Việt Nam thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước:*

+ Là thế hệ chịu nhiều đau thương, gian khổ, hy sinh

+ Là thế hệ anh hùng sẵn sàng ra đi không tiếc thân mình

+ Thế hệ trẻ trung: trẻ tuổi, giàu nhiệt huyết, yêu cuộc đời

3. Kết bài

- Ngôi bút miêu tả tâm lý nhân vật sinh động, tác giả đã làm hiện lên cô nữ thanh niên xung phong vô cùng đáng yêu, trẻ trung và đầy nhiệt huyết, hào hùng.

- Qua nhân vật Phương Định chúng ta còn cảm nhận được hình ảnh, tâm hồn thế hệ trẻ Việt Nam trong những năm kháng chiến chống Mỹ hào hùng gian khó. Họ là những con người Việt Nam anh hùng, là những ngôi sao xa xôi mãi lung linh, tỏa sáng.